

כללי הכרה במוסדות להתמחות בטיפול זוגי ומשפחתי

1.

רקע/ מבוא

הכשרה לקראת הסמכה כמטפל זוגי ומשפחתי מתקיימת בעיקרה באוניברסיטאות, תחנות ומכונים (שיקראו כולם: "מוסדות"). לאור עובדה זו, החליטה האגודה הישראלית לטיפול זוגי ומשפחתי לעגן נוהל שיגדיר את הכרת האגודה בהכשרה הניתנת במוסדות שנמנו. משמעות קבלת אישור הכרה במוסד, היא שהאגודה מכירה בכך שמדובר במוסד הכשרה אשר נכון למועד ההכרה בו, עומד בתנאים הנדרשים על ידי האגודה ויפיע ברשימת המקומות המאושרים על ידי האגודה להכשרה לקראת הסמכה. מובהר כי ההכרה המוענקת על ידי האגודה הינה הכרה וולונטרית¹ המהווה אישור שהתוכנית המוכרת עומדת בקריטריונים ובדרישות שקבעה האגודה במסמכה. הפיקוח האתי שמבצעת האגודה על חבריה והמוסדות המוכרים על ידה הינו לתועלת הציבור. אין בהכרה ובפיקוח של האגודה משום הסמכה לעסוק בפסיכולוגיה ו/או בעבודה סוציאלית או בכל עיסוק אחר שהוסדר בהוראות חיקוק. יודגש כי הכרה במוסד להסמכה אינה מהווה בשום צורה ואופן הכרה במוסד או בתואר כהגדרתם בחוק המועצה להשכלה גבוהה, תשי"ח-1958, או הכרה לפי חוק רישוי בעלי מלאכה, תשל"ז-1977, חוק רישוי עסקים, תשכ"ח-1968 או כל חיקוק אחר. כל מוסד או גוף אחר, אשר יבקש כי האגודה תעניק את הכרתה לתכניות הלימוד וההכשרה, יתחייב לעמוד בכללים אשר קבעה האגודה. הכללים מתייחסים לאספקטים של תכנית הלימודים, סגל ההוראה, ההדרכה והניהול.

2.

הכללים

א.

ניהול וארגון התוכנית להכשרה לטיפול זוגי ומשפחתי

1. תנאים כלליים:

1. הוועדה לאישור תוכניות הכשרה של האגודה רשאית, באישור הועד המנהל של האגודה, להוציא תחת ידיה כללי הכרה למוסד.
2. כללי ההכרה יפורסמו באתר האגודה ויכנסו לתוקף 30 ימים מיום פרסומם.
3. כל מוסד המבקש הכרה מתחייב לקיים את כללי ההכרה לפי כללים אלה וכן לפי כללים נוספים שתוציא ותפרסם מעת לעת הוועדה לאישור תוכניות הכשרה, באתר האגודה.
4. תלמידים יתקבלו למסלול הטיפול זוגי ומשפחתי במוסד לפי הקריטריונים לקבלה לאגודה.
5. תלמידים שאינם עומדים בתנאי הסף להסמכה של האגודה, יוחתמו על מסמך הודעה בו הם מאשרים כי הם יודעים שהם לא יוכלו להיות מוסמכים. בכל מקרה, מספרם בתוכנית לא יעלה על 40% מכלל המשתתפים.
6. מוסד יתאים את תכנית הלימודים לכללים ולהוראות של האגודה.
7. במקום ההכשרה יועסקו לפחות 2 מטפלים זוגיים ומשפחתיים מוסמכים כשלפחות אחד מהם הוא מדריך מוסמך בטיפול זוגי ומשפחתי.
8. המוסד יפרסם מדיניות ברורה בכתב לגבי הרשמה, תהליך קבלת התלמידים, הבחנה ברורה בין קורסי חובה להסמכה וקורסי רשות, שכ"ל, היעדרות, החזרת כספים עקב ביטול קורסים/הפסקת לימודים וטיפול בתלונות תלמידים. בפרסום המדיניות / תקנון

¹ האגודה הינה גוף וולונטרי אשר רשאי לבחור להכיר במוסד או להסיר הכרה. החברות באגודה, במוסדותיה גם היא וולונטרית.

- המוסד תופיע פסקת גילוי נאות, שנוסחה יתואם עם האגודה, בדבר סוג ההכשרה וההסמכה שמעניקה האגודה.
9. מוסד ההכשרה ידאג לתנאים פיזיים הולמים ומתאימים לצרכים של תוכנית ההכשרה, ובכלל זה כיתות לימוד, ציוד אורקולי, וכד'.
10. המוסד ייתן לתלמידים משוב הולם בתום כל שנת לימודים.

2. הכשרה תיאורטית

1. תוכנית הלימודים תתאים לקריטריונים של האגודה להסמכת מטפלים זוגיים ומשפחתיים. יובהר כי ההכרה האקדמית בתכנים ובשקילותם, של קורסים הניתנים במסגרת לימודים אוניברסיטאיים, אינה מצויה בסמכות האגודה אלא בסמכות המועצה להשכלה גבוהה. האגודה מכירה בקורסים מוכרים אקדמית כמתאימים לתנאיה ההסמכה.
2. התוכנית תציג סילבוס לגבי כל קורס, כולל תכנים, מטלות לימודיות, דרכי הערכה וביבליוגרפיה, וכן פרטים על מנחה הקורס.
3. שנת לימודים תהייה בהיקף של שני סמסטרים (לפחות 26 שעות לימוד בכל סמסטר/ לפחות 13 שבועות).
4. תוכנית ההכשרה התיאורטית הנדרשת על ידי האגודה הינה תכנית מינימום. כל ארגון רשאי להוסיף תכנים על פי שיקול דעתו.

3. הכשרה מעשית: טיפול, הדרכה וצפייה

1. מוסד לימוד יתאים את תוכנית ההכשרה המעשית לקריטריונים של האגודה להסמכת מטפלים זוגיים ומשפחתיים ויאפשר לתלמידים התנסות בטיפול זוגי ומשפחתי.
2. מוסד לימוד לא יפר הוראות כל דין ולא יסיג גבול של הוראות חקיקה המסדירות עיסוק.
3. לתוכנית ההכשרה המעשית יתקבל מי שעומד בתנאי הסף להסמכת מטפל זוגי ומשפחתי.
4. מומלץ כי תוכנית ההכשרה תאפשר לתלמידים להשתתף בישיבות צוות קבועות הכוללות הצגות מקרה ודיונים תיאורטיים וכן התעדכנות בהיבטים תאורטיים במחקר ובספרות מקצועית.
5. מקום ההכשרה יתנהל לפי התנאים המפורטים בחוק זכויות החולה תשנ"ו-1996 ויתחייב לשמור על כללי האתיקה של האגודה.
6. כל מי שעוסק בטיפול, או בהכשרה לטיפול יהיה מוסמך לכך לפי דין ויהיה חייב לנהל רשומה של הטיפול כמקובל וכנדרש על פי כל חוק.
7. במקום ההכשרה יתקיימו תנאים פיזיים נאותים הכוללים, חדר ישיבות חדר טיפול ואפשרות לטיפול נצפה מרחוק.
8. מקום ההכשרה יקפיד כי מתמחה יבצע לפחות שעת הדרכה אינדיווידואלית תמורת 4 שעות טיפול זוגי ומשפחתי שהופנו אליו ע"י מקום ההכשרה.
9. רצוי שבמקום ההכשרה יועסקו מטפלים בגישות שונות, אשר יאפשרו חשיפת התלמידים לגישות אלו.
10. תוכנית ההכשרה כפי שקבעה האגודה הינה תוכנית מינימום וכל תוכנית הכשרה רשאית להוסיף תכנים על פי שיקול דעתה.

ב. סוגי אישורים

הכרה תינתן לתוכנית באחת מארבע האפשרויות הבאות:

- קטגוריה א' – תוכנית הכשרה מלאה (הכשרה תאורטית ומעשית מלאות).
- קטגוריה ב' – תוכנית הכשרה תאורטית מלאה.
- קטגוריה ג' – תוכנית הכשרה מעשית מלאה.
- קטגוריה ד' – תוכנית הכשרה חלקית (תאורטית או מעשית). תוכנית כזו תוכל להיות מוגבלת לקורסים בודדים.

*** כאשר המוסד מפרסם את דבר ההכרה עליו יהיה לציין במפורש סוג הקטגוריה המאושרת.

ג. תהליך ההכרה

1. הגשת בקשה מסודרת על גבי הטפסים הרשמיים של האגודה ותשלום אגרה על סך 2,000 ₪ (עבור קטגוריה א, 1,000 ₪ עבור קטגוריות ב' + ג', 500 ₪ עבור קטגוריה ד'), האגודה שומרת לעצמה את הזכות לעדכן תעריף זה מעת לעת.
2. באחריות המכון להגדיר לאיזו קטגוריה הוא מבקש את האישור.
3. הבקשה תיבדק ע"י ועדה ממונה של האגודה.
4. התכנית תזכה להכרה זמנית קודם להשלמת מחזור הבוגרים הראשון לאחר שעמדה בכל התנאים הנדרשים.
5. המוסד יחתום על הצהרות והתחייבויות לקיים כללים אלה.
6. נציג הוועדה יבקר בארגון מבקש האישור במהלך שנת בקשת האישור, יעמוד על התנאים ואיכות ההכשרה וימליץ לוועדה על התאמת התוכנית לפי הקריטריונים הנ"ל.
7. הארגון מבקש האישור יקבל מעמד כתוכנית מוכרת להסמכה לאחר סיום מחזור בוגרים אחד.

ד. תוקף ההסמכה ופיקוח

1. תוקפו של האישור הינו לתקופה של 5 שנים.
2. חידוש האישור יהיה כרוך בהצהרה כי לא חלו שינויים בתוכנית ובתשלום על סך 1,000 ₪. (האגודה שומרת לעצמה את הזכות לעדכן תשלום זה מעת לעת)
3. כל שינוי בתוכנית יחייב עידכון האישור.
4. הוועדה לאישור תוכניות הכשרה תערוך ביקור תקופתי, לפחות אחת ל-5 שנים מיום קבלת האישור בארגון ו/או בתכנית ההכשרה לבדיקת העמידה בתנאי האישור.
5. וועד האגודה רשאי להחליט לבטל הכרתה במוסד מוכר, על יסוד אי עמידת המוסד בכללים שנקבעו על ידה.
6. וועד האגודה רשאי להחליט לבטל הכרה שניתנה למוסד, לאחר שניתנה למוסד הזדמנות סבירה לטעון טענותיו ולהביא ראיותיו לפניו או מי שמונה על ידי ועד האגודה; וועד האגודה רשאי גם להחזיר את העניין לוועדה לאישור תוכניות הכשרה לצורך קיום דיון חוזר וקביעת כללים וסייגים כלפי המוסד כתנאי להותרת ההכרה על כנה.
7. מוסד שבוטלה ההכרה בו רשאי, כעבור שנתיים, לחזור ולהביא לפני הוועדה לאישור תוכניות הכשרה בקשת הכרה, על יסוד ראיות שיביא כי העילות ששימשו לביטול אינן קיימות עוד, זולת אם קבע וועד האגודה באישור הביטול תאריך מוקדם יותר לעניין זה.

8. במידה ויוגש ערעור על החלטת הסרת ההכרה, רשאי המוסד לערער על ההחלטה. הערעור יידון בפני ועדת עירעורים ועדת העירעורים תפעל לפי הוראות חוק הבוררות, תשכ"ח-1968.

לוועדת העירעורים יתמנו בוררים מקרב חברי אגודה שניהנו בעבר כיו"ר האגודה בהיעדר בורר או בוררים כאמור, ימנה יו"ר האגודה את הבוררים מקרב רשימה של חברי האגודה.

הגשת בקשה להכרה לפי כללים אלה מהווים הכרה מפורשת בסמכות ועדת העירעורים לדון כמוסד בוררות מוסכמת, בכל הסוגיות המתעוררות כתוצאה מביטול הסרה או אי קבלת הסמכה בידי מוסד.

ועדת העירעורים היא המקום הבלעדי והיא המוסמכת היחידה לדון ולהכריע בתוקפם של כללי הכרה כלפי מוסד פלוני וכן בשאלה האם מוסד מסוים עומד בכללים.

הבוררות תתקיים בפני ועדה או בפני דן יחיד והכרעות הבוררות יהיו סופיות.